

به نام خدا

طراحی معماری در زمینه و بافت
سازگاری بناهای جدید با قدیم

مدرس : امید عطائی

معماری زمینه گرا
Architecture in Context

تعریف مسئله زمینه گرایی

زمینه گرایی (contextualism)

به معانی بافت، زمینه و متن از واژه لاتین *contextus* ریشه گرفته که اشاره به ارتباط میان کلمات و انسجام میان آنها دارد. فعل آن *contexere* است که به معنای درهم بافتن و در هم تافتن است. از این رو، *context* ارتباط، اتصال، هم نشینی و هم بافی میان اجزا است. در بستر شهر، به گونه ای قیاسی، می توان *context* را اتصال و هم نشینی میان بنها خواند. (شیرازی)

مقیاس زمینه گرایی

هر چند واحد زمینه گرایی را محله می دانند. اما زمینه گرایی در دو مقیاس کلان و خرد بسط می یابد.

زمینه گرایی در مقیاس کلان به منطقه گرایی (regionalism) می رسد، و در مقیاس خرد به بنا.

مساله:

- شهرها و محیط کالبدی امروزی عرصه تقابلها شده و در نتیجه به جای زیبایی، اغتشاش و سردرگمی به وجود آمده است.
- هویت چند پاره و عدم انسجام و تداوم بصری سیمای شهر
- مداخله و از بین رفتن بافت‌های تاریخی به عنوان ارکان فرهنگی و هویت بخش جامعه

طرح مساله

چگونه می‌توان به حفظ و تداوم (بصری) بافت دست یافت؟

پیشنهاد:**طراحی معماری در پیوند و ارتباط با زمینه**

معماری زمینه گرا به مقوله سبکهای معماری و چگونگی ایجاد هماهنگی میان ساختمانهای مجاور مربوط یه دوره‌های زمانی و یا سبک‌های مختلف و به طور کلی به ضرورت توجه به محیط کالبدی می‌پردازد.

• تولد معماری زمینه گرا

- زمینه گرایی از اوخر ۱۹۶۰ تبدیل به پارادایمی مهم در تفکر شهری و معماری گردید.
- تداعی معانی تاریخی در معماری مورد توجه قرار گرفت.
- زمینه گرایی (بعض تقليد های سطحی و صوری همراه با اشارات تاریخی صريح) یکی از برجسته ترین شعارها و آمال معماری پسامدرن شد.

مدرنیسم و زمینه گرایی

فرمهاي مدرن حاصل مكتبي است که به شدت با تلفيق ساختمانهاي جديده با زمینه هاي موجود معماری مخالفت می ورزد. برای مدرنيست ها به چالش خواندن زمینه موجود و نفي آن معیار خلاقيت بوده است.

در دوره مدرن ابتکار معیار سنجش و ارزیابی و موفقیت هنرمند شناخته می شد. ابتکار جایگزین معیار قبلی یعنی توجه به کیفیت ارایه هنری شد. تأکید بر مقوله ابتکار (و نفی گذشته) باعث از بین رفتن تداوم بصری محیط کالبدی شده است. در دوره مدرن نسبت به امروز ایجاد رابطه ای سازگار با زمینه، جزء معیارهای ارزیابی نبوغ معماری به حساب نمی آمد.

اقدام در بافت‌های تاریخی اروپا

1. کل (شهر)
2. میانه (بافت)
3. جزء (بنا)

در سطوح اقدام کل نگر سعی بر تعریف محدوده تاریخی بوده و هدف ایجاد ساختاری معقول برای ارتباط بین بافت تاریخی و مدرن بوده است. در بسیاری از این بافت‌ها جهت ارتباط بر محور تاریخی با نقش عملکردی تاکید شده است.

1. کل (شهر)
2. میانه (بافت)
3. جزء (بنا)

نحوه همچواری بافت‌ها

- سیاست‌های کلان آینده یک شهر
- تاریخ و پیشینه هر شهر

به عنوان مثال در شهرهای بارسلون و والنسیا سیاست کلی بر توسعه مدرن شهر بوده و بافت تاریخی توسط یک کمربند خیابانی از بقیه بافت که به صورت شطرنجی و مدرن است جدا شده و بافت تاریخی به عنوان یک هسته حفظ شده است. اما در شهرهای گرانادا و کوردوبا بافت تاریخی با بافت جدید که از فرم قدیمی تبعیت کرده تلفیق شده است. (فاطمی)

پیشینه
مسئله معماری زمینه گرا

۱۰ اقدام در بافت‌های تاریخی اروپا

1. کل (شهر)
2. میانه (بافت)
3. جزء (بنا)

۱۰ اقدام در بافت‌های تاریخی اروپا

1. کل (شهر)
2. میانه (بافت)
3. جزء (بنا)

۱. کل (شهر)

۲. میانه (بافت)

۳. جزء (بنا)

در مقیاسهای میانه نگر که مداخلات در محدوده بافت انجام می‌شود با اعمال سیاستهای بالا دست در ساخت و سازها منظر و نمای بافت ثابت نگه داشته می‌شود. در این سیاستها ضوابطی برای ارتفاع، رنگ و مصالح ساختمانها در نظر گرفته می‌شود تا روحیه تاریخی بافت حفظ شود. در بعضی موارد نیز با جسارتی خاص ابنيه تاریخی دارای ارزش به عنوان یک مونومان شهری در میادین و یا فضاهای شهری قرار می‌گیرند و به عنوان یک عنصر نشانه در شهر مطرح می‌گردند. (فاتمی)

پیشینه
مسئله معماری زمینه گرا

۱۰ اقدام در بافت‌های تاریخی اروپا

1. کل (شهر)
2. میانه (بافت)
3. جزء (بنا)

۱. کل (شهر)

۲. میانه (بافت)

۳. جزء (بنا)

در مقیاسهای جزء نگر، مداخله در بافت به اندازه یک بنا انجام می‌شود. در این نوع مداخله بسته به سیاست‌های اتخاذ شده در ایجاد آن بنا یا فرم و مصالح از بافت تبعیت می‌کند و یا یک بنای مدرن با کاربری متفاوت برای باز زنده سازی بافت در آن ایجاد می‌شود. (فاطمی)

اهداف

اهداف معماری زمینه گرا

اهداف کلان:

- بهسازی و باز زنده سازی بافت‌های تاریخی برای مقاصد گردشگری و اقتصادی
- حفظ بافت تاریخی و تداوم روح بافت
- آشنایی با روش‌های ایجاد ارتباط بصری سازگار میان ساختمانها
- حفظ و تداوم هویت پیشین (خاطره‌های ساکنین و ...)
- آگاهی طراحان در هر سبکی و یا شیوه‌ای که کار می‌کنند از اینکه حاصل کار آنها به عنوان بخشی از یک زمینه کلی تر مورد سنجش و ارزیابی قرار می‌گیرد.
- آگاهی بیشتر نسبت به زمینه و درک موضوع تداوم بصری.

اهداف خرد:

- اصول زیبایی خاصی که توسط طراحان ارایه می‌شود باید تابع هدف بزرگتر و عالیتر، یعنی خلق سیمای شهری مطلوب، و منسجم بصری (نه لزوماً با سبک همگون) باشد. به طوری که بدون توجه به اصوب خاص زیبایی شناختی جدید، معماری مدرن به شکلی سازگار با معماری قدیم تلفیق شده باشد.
- هدف نه احیای سبکهای تاریخی، بلکه احیای یک نگرش عمیق به کل زمینه معماری و تغییراتی که در محیط می‌دهیم است. از سویی معماری زمینه گرا خواستار حفظ وضع موجود نیست. هرچند در مواردی این امر مطلوب باشد.

راهبردهای تصمیم سازی و طراحی زمینه گرا

راهبردها

راهبردهای برنامه دهی و طراحی:

برنامه دهی معماری (تصمیم سازی و تصمیم گیری)

پرسش ها:

رسالت بنای جدید چیست؟ (بنای جدید با کارکردی جدید؛ الحاقی؛ تکمیل و توسعه بنای موجود؛ و یا حفظ بافت تاریخی و تداوم روح بافت)

چه بنا و کارکردی مناسب است؟ چه پیشنهادهایی به کارفرما می‌توان داد که ابعاد اقتصادی؛ و ... در جهت ارتقای کیفیت بافت شهری مؤثر باشد؟

برنامه دهی معماری

(تحلیل وضع موجود) : قدمت، ارزش بنا به چه میزان است؟

در چه مرحله‌ای شما برای زمینه ارزش قابل می‌شوید؟ این نخستین نکته تصمیم گیری است؛ تصمیمی که باید به طور مشترک توسط معمار، کارفرما و ساکنین محله اتخاذ شود. ضوابط و راهنمای چنین تصمیمی باید بر اساس میراث فرهنگی، اهمیت تاریخی، جذابیت و میزان همگونی بصری تدوین شود.

1. اگر زمینه بالرزش است؛ بایستی با درنظر گرفتن ویژگیهای بصری آن طراحی کنید، حال این امر ممکن است به صورت **تقلید کامل** و یا خلق طراحی نوآورانه باشد.

2. اگر معلوم شد زمینه موجود بی ارزش است، باید سنت منطقه را در نظر گرفت. ولی اگر منطقه نیز فاقد سنتی ارزشمند بود، شما خود تصمیم گیرنده هستید.

بررسی و تحلیل ویژگیهای بافت و زمینه موجود

□ فرایند برنامه دهی موضوع محور

برنامه دهی

تحلیل کردن وضع موجود

عناصر کالبدی: فرم، ارتفاع، پر و خالی، بازشوها، مصالح و ...

تحلیل عناصر هویت بخش: آرایه ها، ساختار سازه ، و ...

• طرح وضعیت آینده

مجموعه ای از معیارهای است که طراح باید آنها را در نظر گرفته باشد تا بتواند رسالت (mission)، اهداف (goals) و معیارهای تحقق پذیری (performance requirements) و راه حل های معمارانه (Concepts) را در بر بگیرد.

- شناسایی موضوعات و ارزش‌های زیر بنایی

- منظم کردن اطلاعات و تنظیم اولویت ها

- دسته بندی اطلاعات

- توسعه اهداف پروژه، معیارهای تحقق پذیری

- تهییه فهرست کاری برای ارزیابی روند انجام

- تهییه گزارش

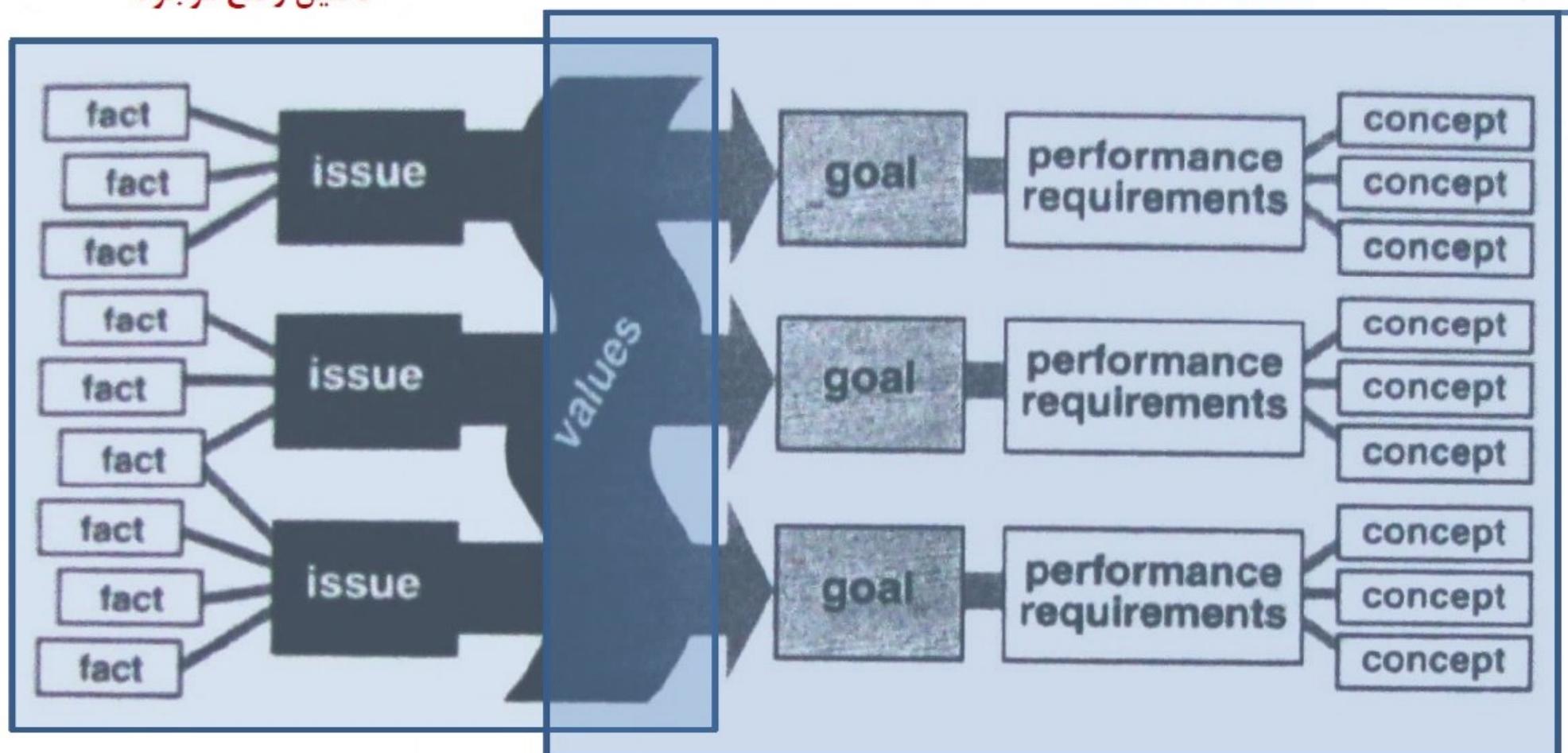
- تحلیل وضع موجود

- طرح وضعیت آینده

راهبردهای برنامه دهی و طراحی:

تحلیل وضع موجود

طرح وضعیت آینده

تصمیم‌سازی در خصوص راهبردهای کلان و خرد طراحی

برنامه دهی معماری

1. باید توجه داشت بنای جدید به ملغمه ای ناساز از قدیم و جدید تبدیل نشود. کلیت، انسجام طرح بنا در عین ایجاد تصویر سازگار و منسجم با زمینه باید مورد نظر قرار گیرد.
2. زمینه طرح اعم از بنای قدیمی یا معاصر (بالارزش) و یا غیر مصنوع مورد تحلیل قرار گیرد. بنا و محیط خود می‌توانند برخی موقع زمینه‌های خلق ایده جدید را به طراح بدهند. به بیان دیگر زمینه (خاص)، خود یک منبع معتبر، اساسی و حتی الهام بخش در طراحی است.
3. آیا باید فرمی و یا جزئیاتی را دقیقاً کپی نمود و یا به شیوه دیگر اشتراک در ویژگیهای بصری ابداع نمود؟
4. آیا باید کاملا هماهنگ بود و یا سازگاری کافی است؟ با توجه به زمینه موردنی جواب متفاوت است.

راهبردها

راهبردهای طراحی معماری:

۱. استراتژی کلی طراحی فرم و نما (سلسله مراتب و میزان تزیینات):

شباخت های کلی مانند ارتفاع (یا ارتفاع طبقات)، مصالح و احجام مشابه.

تبصره: با این وجود نمونه های تاریخی نشان داده اند که شباخت های کلی در ایجاد ارتباط سازگار ممکن است کمتر از آنچه ما فکر می کنیم، اهمیت داشته باشند.

۲. نسبت فضای (سطح) پر و خالی (میزان توده و فضا)

۳. ساماندهی کلی عناصر (ورودی؛ فضای نیمه باز؛ و ...)

۴. صورت (هندسه) نما

- تحلیل هندسی نمای قدیم

- خطوط کلی و جزیی نما

- بازشوها (هندسه؛ تنسیبات، نسبت پر و خالی؛ تداوم بصری، ریتم و ...)

- مصالح، بافت، رنگ و جزئیات (سلسله مراتب جزئیات): چشم به جزئیات و نکات کوچک توجه کرده و تجمع همین پیامها در حافظه بصری ما، حس همگونی و مکانی قوی را به وجود می آورد.

طراحی معماری

معیارهای طراحی و ارزیابی طرح قبل از اجرا

۱. تداوم و انسجام بصری:

این عامل دلیل موفقیت طرحهایی شده است که به نظر زیبا می‌آیند. پیشنهاد مناسب نوعی انتخاب روش‌نگرانه التقاطی نیست که سبکی را بدون توجه به محیط پیرامون آن برگزیند. بلکه «نگاهی وابسته تر» به ویژگیهای بصری است تا در انتخاب به طراح کمک کند. یک روش طراحی، که به دلیل الهام از «روحیه مکان»، موجب تقویت هویت محله شود.

۲. نقش آرایه‌ها و جزئیات:

- نمونه‌های تاریخی نشان داده اند که شباهت‌های کلی در ایجاد ارتباط سازگار ممکن است کمتر از آنچه پنداشته می‌شود، اهمیت داشته باشد. به نظر می‌رسد که آرایه‌ها، بافت بصری و تداعی حاصل از آنها غالباً روش مطمئن‌تری برای ایجاد رابطه بصری سازگار میان ساختمانها است.
- هرچه ساختمانی از ساختمانهای مجاور خود به لحاظ مصالح، مقیاس، تناسبات، ارتفاع و موارد مشابه دیگر تقليید بیشتری کند، حذف آرایه‌های خاص ساختمان مجاور در ساختمان جدید کاری نابجا تر بوده، به طوری که ساختمان جدید عریان به نظر می‌رسد.

معیارهای طراحی و ارزیابی طرح قبل از اجرا

۳. تشابه خانوادگی:

تاریخ نشان داده است که سبکهای مختلف معماری می‌توانند در کنار یکدیگر شکل گرفته و در عین حال، هویت خاص زیبایی شناسی خود را نیز حفظ کنند. این امر تنها مستلزم ارزیابی آگاهانه و دقیق علائم بصری زمینه و وجود طراحانی است که از مهارت برای خلق ساختمانهای سازگار و پاسخگو بهره جویند. اینکه این امر آیا با کپی برداری معمولی انجام شده و یا از آخرین ابتکارات معماری جدید برخوردار است، نبایستی موضوع مورد توجه باشد. آنچه اهمیت دارد «تشابه خانوادگی» است. چشم بایستی حس کند که پدیده ای متجانس به محیط افزوده شده است.

هرچند نیل به این تشابه خانوادگی، بویژه هنگامی که طراح محدود به فرهنگ لغات مدرنیسم است، دشوار می‌شود.

درسهایی برای طراحی
معماری زمینه گرا

۳. تشابه خانوادگی:

راهبردها

درسهایی برای طراحی
معماری زمینه گرا

۳. تشابه خانوادگی:

راهبردها

درسهایی برای طراحی
معماری زمینه گرا

۳. تشابه خانوادگی:

راهبردها

درسهایی برای طراحی
معماری زمینه گرا

راهبردها

۳. تشابه خانوادگی: تشابه در جزئیات و خطوط لبه ها

درس‌هایی برای طراحی
معماری زمینه گرا

۳. تشابه خانوادگی:

راهبردها

درسهایی برای طراحی
معماری زمینه گرا

راهبردها

۳. تشابه خانوادگی: تشابه بیشتر در جزئیات

درس‌هایی برای طراحی
معماری زمینه گرا

راهبردها

۳. تشابه خانوادگی: تشابه از کل تا جزء

درس‌هایی برای طراحی
معماری زمینه گرا

۳. تشابه خانوادگی:

راهبردها

درسهایی برای طراحی
معماری زمینه گرا

راهبردها

۳. تشابه خانوادگی: تشابه ای بسیار، که منجر به یکنواختی شده است.

درسهایی برای طراحی
معماری زمینه گرا

معیارهای طراحی و ارزیابی طرح قبل از اجرا

۴. بررسی عناصر مؤثر بر هویت معماری زمینه

برای پیوندی مستحکم با ساختمانها مجاور؛ اقتباس از مایه اصلی یا فرمها اجتناب ناپذیر است. این ارتباط می تواند به چند روش انجام شود:

- کپی برداری نزدیک از مضمون اصلی طرح موجود.
- استفاده از اساس فرم‌های مشابه ولی با چیدمانی جدید.
- ابداع فرم‌های جدیدی با همان تأثیر بصری فرم‌های قدیمی.
- انتزاع فرم‌های اولیه

درس‌هایی برای طراحی
معماری زمینه گرا

معیارهای طراحی و ارزیابی طرح قبل از اجرا

۵ : تعامل و ارتباط دست اندر کاران

ارتباط نزدیکتر معمار با کاربران ساختمان و کارفرما، با به کارگیری نمادهای آشنای فرهنگی نیز، بخشی اساسی از طراحی یک زمینه خاص است.

درس‌هایی برای طراحی
معماری زمینه گرا

روشهای ايجابي و سلبي

- .1 هماهنگ با زمینه تاریخی
- .2 اتصال و عقب نشینی
- .3 جداگزینی و جداسازی
- .4 غیر قابل رویت(شفافیت)
- .5 تلفیق تدریجی حجم و نما
- .6 نقاشی بر روی دیوار بنای شهری (نقاشی دیواری)
- .7 استثار
- .8 انتخاب ساختار سازه ای مناسب

روشهای عمومی زمینه گرایی

• هماهنگی با زمینه تاریخی:

- تواضع و عدم رقابت در بنای جدید؛ هماهنگی در ویژگیهای بصری و یا الگوهای مشابه بخارا: مرمت و احیاء شهر قدیمی (۱۹۷۵)

روشهای عمومی زمینه گرایی

• هماهنگی با زمینه تاریخی:

- تواضع و عدم رقابت در بنای جدید؛ هماهنگی در ویژگیهای بصری و یا الگوهای مشابه تونس: نوسازی بافت قدیمی

روشهای عمومی زمینه گرایی

• هماهنگی با زمینه تاریخی:

- (تواضع و عدم رقابت در بنای جدید؛ هماهنگی در ویژگیهای بصری و یا الگوهای مشابه)
تونس: نوسازی بافت قدیمی

روشهای عمومی زمینه گرایی

• هماهنگی با زمینه تاریخی:

- (تواضع و عدم رقابت در بنای جدید؛ هماهنگی در ویژگیهای بصری و یا الگوهای مشابه)
تونس: نوسازی بافت قدیمی

روشهای عمومی زمینه گرایی

اتصال و عقب نشینی:

- اتصال هم یک عقب نشینی واقعی از نمای موجود و یک عقب نشینی نمادین از گذشته است.
- برای بازآموزی مهارت‌های طراحی سازگار با زمینه، اولین قدم حذف «اتصال» از زبان معماری امروز می‌باشد. نخست باید مشکل بصری ارتباط مستقیم با وضع موجود را حل کنیم. (برولین)

روشهای عمومی زمینه گرایی

اتصال و عقب نشینی:

- اتصال بخش الحاقی؛ شفافیت
- پاویلیون واترلوو؛ لندن

روشهای عمومی زمینه گرایی

• جداگزینی و جداسازی:

- بنای جدید به عنوان پس زمینه بنای قدیم
- پارلمان رایشتاک (آلمان): در این طرح هویت اصلی بنای رایشتاک به جامانده و سازه جدیدی در آن قرار گرفته است.

• جداگزینی و جداسازی:

• بنای جدید به عنوان پس زمینه بنای قدیم با تشابه ارتفاعی و مصالح

روشهای عمومی زمینه گرایی

جداگزینی و جداسازی:

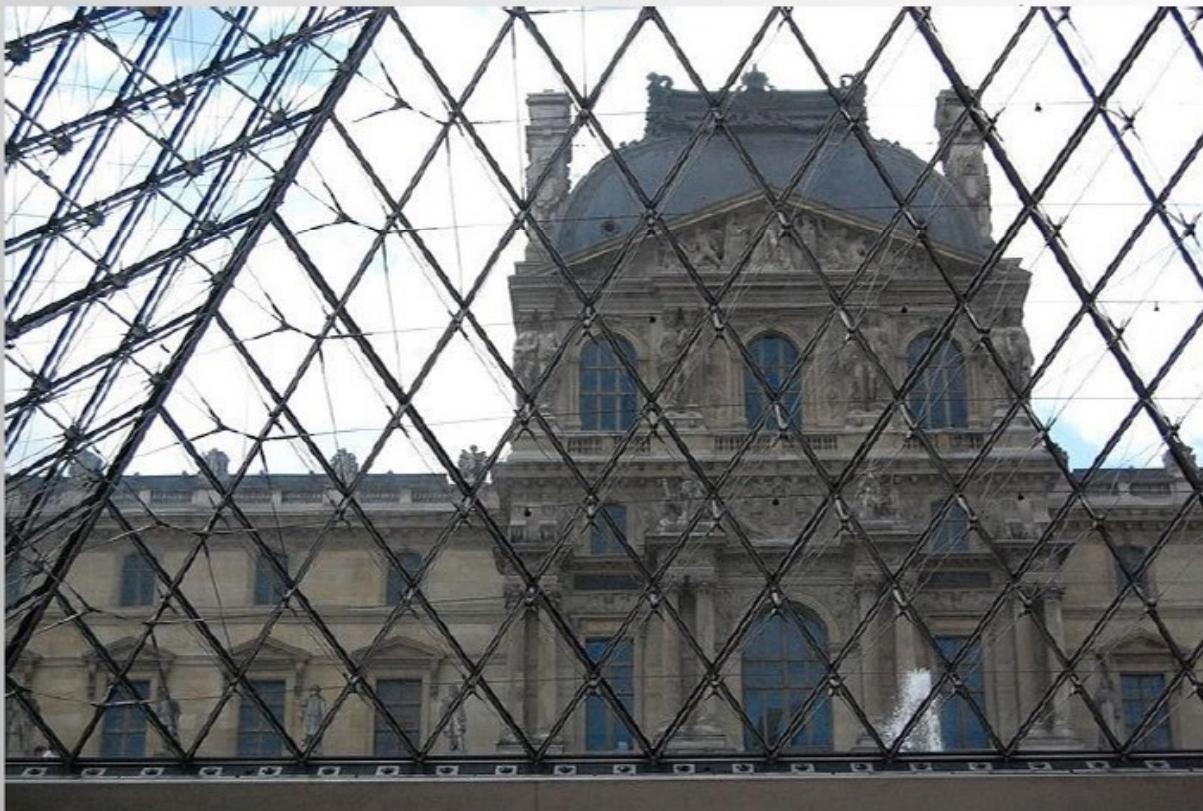
بنای جدید به عنوان پس زمینه بنای قدیم

غیر قابل رویت(شفافیت):

در این شیوه اصالت به بناهای موجود در محیط های تاریخی داده میشود و طراحان سعی دارند ساختار جدید را به نحوی از دید ناظران **مخفى** کنند.

یکی از مشکلات ورودی لوور جدید کورشدن سطوح شفاف هر مر شیشه ای در شرایط خاص آب و هوایی و نیاز به شستشوی شیشه ها توسط کوهنوردان است.

روشهای عمومی
زمینه گرایی

- غیر قابل رویت(شفافیت):
موزه لوور جدید: آی ام پای

روشهای عمومی زمینه گرایی

• سادگی و غلبه توده در فرم (تضاد و تباین)

احجام و نماهای بسیار ساده (در مقابل بناهای قدیمی برونگر) بر عکس تصور، بیشتر خودنمایی می کنند.

گالری هنر واشنگتن:
آی ام پای

روشهای عمومی زمینه گرایی

• سادگی و غلبه توده در فرم (تضاد و تباین)

نکته: احجام و نماهای بسیار ساده (در مقابل بناهای قدیمی برونگر) بر عکس تصور، بیشتر خودنمایی می کنند.

روش‌های عمومی زمینه گرایی

• سادگی و غلبه توده در فرم (تضاد و تباین)

نکته: احجام و نماهای بسیار ساده (در مقابل بناهای قدیمی برونگر) بر عکس تصور، بیشتر خودنمایی می کنند.

روشهای عمومی
زمینه گرایی

• تلفیق تدریجی حجم و نما
Québec

روشهای عمومی
زمینه گرایی

نقاشی بر روی دیوار بنای شهری (نقاشی دیواری)
Québec

روشهای عمومی
زمینه گرایی

نقاشی بر روی دیوار بنای شهری (نقاشی دیواری)
Québec

روشهای عمومی زمینه گرایی

۱۰ استتار: با درختان

• اشکال عمدۀ این روش با وجود درختان برگ ریز آشکار می شود.

1. استتار با درختان
2. ساختن در زیر زمین
3. استتار با آینه
4. استتار با پوسته نما

روشهای عمومی زمینه گرایی

۱۰ استتار: ساختن در زیر زمین

• برای محیطهای تاریخی ایران که اکثر بناهای تاریخی آن دارای یک طبقه هستند کاربرد این شیوه می‌تواند به معرفی بیشتر بناهای مستقر در منطقه منجر شود؛ بزرگترین مزیت کاربرد این شیوه حفظ سیماهای بافت تاریخی در عین حال تامین عملکردهای جدید است.

• فرهنگسرای نگارستان (موزه قرآن)؛ تهران

1. استتار با درختان
2. ساختن در زیر زمین
3. استتار با آینه
4. استتار با پوسته نما

روشهای عمومی زمینه گرایی

۱۰ استوار: ساختن در زیر زمین

• برای محیطهای تاریخی ایران که اکثر بناهای تاریخی آن دارای یک طبقه هستند کاربرد این شیوه می‌تواند به معرفی بیشتر بناهای مستقر در منطقه منجر شود؛ بزرگترین مزیت کاربرد این شیوه حفظ سیماهای بافت تاریخی در عین حال تامین عملکردهای جدید است.

• فرهنگسرای نگارستان (موزه قرآن)؛ تهران

1. استوار با درختان
- 2. ساختن در زیر زمین**
3. استوار با آینه
4. استوار با پوسته نما

روشهای عمومی زمینه گرایی

۱۰ استتار: با آینه

شرکت بیمه فیبر توماس:
نورمن فاستر

استفاده از آینه: در این شیوه
به کار گیری شیشه های
آینه ای (یا آینه)
در بنای جدید انعکاس دهنده
بنای تاریخی هم جوار
قرار میگیرد.

1. استتار با درختان
2. ساختن در زیر زمین
3. استتار با آینه
4. استتار با پوسته نما

1. استثار با درختان
2. ساختن در زیر زمین
3. استثار با آینه
4. استثار با پوسته نما

• استثار با پوسته خارجی نما
(facadism:)

• (بانک ملی: میدان حسن آباد تهران)

روش‌های عمومی زمینه گرایی

۰ انتخاب ساختار سازه‌ای مناسب:

- حس کلی سازه‌های تیر و ستونی در نما می‌تواند تباين چشمگیری با ساختارهای دیوار باریز ایجاد کند. برخی طرح‌ها در صدد چشم پوشی کردن و یا صرفنظر کردن کامل زمینه است. مرکز ژرژپیدو زمینه را رد می‌کند، و به محیط بی توجه است، حتی برای خود "زمینه" می‌سازد.

مرکز ژرژپیدو - پاریس

روشهای عمومی زمینه گرایی

• انتخاب ساختار سازه‌ای مناسب:

- مرکز ژرج پمپیدو (اوایل دهه ۷۰) بر این اساس طراحی شد تا به صورت یک مکان هنری نشان دهنده برخورد میان جنبش‌های مختلف فرهنگی و هنری زمان باشد. در آن زمان انتقادهای بسیاری بر این طرح وارد شد.
- مرکز ژرج پمپیدو - پاریس

میزان موفقیت طرح در پیوند سازگار با محیط امری نسبی است و در موقعیتهای مختلف متفاوت است.

به طور کلی تقریبا هیچ قانونی قدس ندارد و با مهارت و فراست می توان به سازگاری مورد نظر دست یافت.